

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

**Η έμφυλη διάσταση της βίας και του εκφοβισμού στο σχολείο
(UNESCO, Ιανουάριος 2017)**

Ο Εκπαιδευτικός, Επιστημονικός και Πολιτιστικός Οργανισμός του Συστήματος του ΟΗΕ (UNESCO) δημοσιοποίησε μία άκρως ενδιαφέρουσα έκθεση, συνολικής έκτασης 54 σελίδων στην αγγλική γλώσσα, (σχετικός σύνδεσμος από τον ιστότοπο της UNESCO: <http://unesdoc.unesco.org/images/0024/002469/246970e.pdf>) για το παγκόσμιο πρόβλημα της βίας και του εκφοβισμού στο σχολείο.

Η επίσημη παρουσίαση της εν λόγω έκθεσης έγινε στο πλαίσιο του Διεθνούς Συμποσίου για το θέμα του σχολικού εκφοβισμού, το οποίο διεξάγεται στη Σεούλ το διάστημα 17-19/1/2017. Βασικά ευρήματα της έκθεσης, αναφέρουν ότι:

- Η σχολική βία περιλαμβάνει τη σωματική βία (συμπεριλαμβανομένης της σωματικής τιμωρίας), την ψυχολογική βία (συμπεριλαμβανομένης της λεκτικής), τη σεξουαλική βία (συμπεριλαμβανομένων του βιασμού και της παρενόχλησης), καθώς και τον εκφοβισμό (συμπεριλαμβανομένου του εκφοβισμού μέσω διαδικτύου), ενώ ασκείται από τον μαθητικό πληθυσμό, το διδακτικό προσωπικό και το λοιπό διοικητικό και βοηθητικό προσωπικό του σχολείου.
- Υπολογίζεται ότι 246 εκατομμύρια παιδιά και έφηβοι, κορίτσια και αγόρια, πέφτουν θύματα σχολικής βίας κάθε χρόνο σε ολόκληρο τον κόσμο με βασικές κατευθύνσεις την αναπηρία, το φύλο, τη φτώχεια, τη διαφορετικότητα (εθνότητα, γλώσσα, πολιτιστικό υπόβαθρο, μεταναστατευτικοί/προσφυγικοί πληθυσμοί – σε ποσοστό 25%, την εξωτερική εμφάνιση (σε ποσοστό 25%) και τον σεξουαλικό προσανατολισμό/ταυτότητα φύλου (σε ποσοστό 25%).
- Τα θύματα σχολικής βίας απευθύνονται για βοήθεια σε ποσοστό 30% σε κάποιο ενήλικο άτομο ή σε άτομο του φιλικού περιβάλλοντος, σε ποσοστό μικρότερο του 10% στο διδακτικό προσωπικό, ενώ είναι άκρως ανησυχητικό το γεγονός ότι σε υψηλό ποσοστό της τάξης του 30%, υπάρχουν θύματα βίας και εκφοβισμού που δεν μοιράζονται το πρόβλημά τους με κανένα άλλο πρόσωπο.

Η έκθεση της UNESCO περιλαμβάνει ξεχωριστή ενότητα για την έμφυλη διάσταση του φαινομένου, ενώ η έκθεση στο σύνολό της περιλαμβάνει στατιστικά στοιχεία με βάση το φύλο, σύμφωνα με τα οποία:

- Καταγράφονται περισσότερα περιστατικά πάλης στο σχολείο μεταξύ αγοριών σε σχέση με τα κορίτσια
- Στη Μάλτα το 61% των αγοριών χρησιμοποίησε σωματική βία για να εκφοβίσει τον μαθητικό πληθυσμό έναντι 30% των κοριτσιών, ενώ η απομόνωση ως μορφή σχολικού εκφοβισμού χρησιμοποιήθηκε από τα κορίτσια σε ποσοστό 43% έναντι 26% από τα αγόρια
- Σύμφωνα με έρευνα του 2012 στις ΗΠΑ, τα κορίτσια πέφτουν θύματα διαδικτυακού εκφοβισμού σε συνδυασμό με τον σχολικό εκφοβισμό συχνότερα σε σχέση με τα αγόρια (ποσοστά 11% και 8% αντίστοιχα), ενώ και έκθεση του Γενικού Γραμματέα του ΟΗΕ το 2016 καταδεικνύει την αρνητική πρωτιά των έφηβων κοριτσιών στο χώρο του διαδικτυακού εκφοβισμού, ο οποίος συχνά συνοδεύεται από σεξουαλική κακοποίηση (π.χ. διασπορά μηνυμάτων και εικόνων σεξουαλικού περιεχομένου,

εξακολουθητική παρενόχληση από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, σεξουαλικός εκβιασμός).

- Σε έκθεση του ΟΗΕ για τη βία κατά των παιδιών, το 2006, αναφέρεται ότι στην Κίνα το 17% των κοριτσιών και το 23% των αγοριών, ηλικίας 13-15 ετών, ανέφεραν ότι είχαν πέσει θύματα σχολικού εκφοβισμού τις προηγούμενες τριάντα ημέρες, ενώ στη Ζάμπια τα αντίστοιχα ποσοστά εκτοξεύονται στο 67% για τα κορίτσια και στο 63% για τα αγόρια. Στην ίδια έκθεση έτους 2006, τα ποσοστά για τη Σουηδία ήταν 15% για αγόρια και κορίτσια, ενώ στη Λιθουανία το ποσοστό άγγιξε το δυσθεώρητο 65%.
- Το 98% των κοριτσιών και το 100% των αγοριών στο Λάος έχουν δηλώσει ότι έχουν υπάρξει αυτόπτες μάρτυρες περιστατικών σχολικού εκφοβισμού, όπου τα θύματα ήταν κυρίως κορίτσια και άτομα εθνικών μειονοτήτων.
- Στην Ευρώπη, όπου το 80% των παιδιών, ηλικίας 5-14 ετών, χρησιμοποιούν κινητά τηλέφωνα, η αναλογία των παιδιών και των εφήβων, ηλικίας 9-16 ετών, που έχουν εκτεθεί σε εκφοβισμό μέσω διαδικτύου, έχει αυξηθεί την περίοδο 2010-2014 από το 8% στο 12%, ειδικά για τα κορίτσια και τα άτομα μικρότερων ηλικιών (π.χ. μηνύματα μίσους, διακίνηση συνδέσμων από ιστότοπους φιλικά διακεείμενους προς την ανορεξία και την αυτοκαταστροφή).
- Σε έρευνα στις ΗΠΑ το 2013, το 15% των εφήβων παρενοχλήθηκαν ηλεκτρονικά το προηγούμενο σχολικό έτος και τα κορίτσια ανέφεραν το γεγονός σε ποσοστό 21% έναντι του μονοψήφιου 9% από τα αγόρια.
- Σε έρευνα στον Καναδά το 2013, το 18% των κοριτσιών έναντι του 8% των αγοριών είχαν υποστεί εκφοβισμό μέσω διαδικτύου.

Συνοψίζοντας, προκύπτει ότι περίπου 120 εκατομμύρια κορίτσια και έφηβες, δηλαδή αναλογία ένα προς δέκα, έχουν υποστεί σεξουαλική βία παγκοσμίως με καταγεγραμμένα υψηλά ποσοστά σεξουαλικής παρενόχλησης στο σχολείο σε πολλές χώρες.

Χωρίς αμφιβολία, η βία και ο εκφοβισμός στο σχολείο επηρεάζει τη διανοητική και συνθηματική υγεία του ατόμου (π.χ. κατάθλιψη, φόβος, ανησυχία, ένταση, χαμηλή αυτοεκτίμηση, έλλειψη εμπιστοσύνης, αυτοκτονία), ενώ έχει υπολογιστεί ότι στη Μεγάλη Βρετανία ένα 16χρονο άτομο θύμα σχολικού εκφοβισμού κινδυνεύει να εγκαταλείψει την εκπαίδευση, να μείνει άνεργο ή χωρίς κατάρτιση, καθώς και να έχει χαμηλότερες απολαβές κατά τη διάρκεια του ηλικιακού βίου 23-33 ετών δύο φορές περισσότερο έναντι όσων δεν έχουν υποστεί εκφοβισμό κατά τη διάρκεια της σχολικής τους φοίτησης.

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω δεδομένα, προκύπτει αβίαστα ότι η απάντηση στο σχολικό εκφοβισμό και τη βία πρέπει να περιλαμβάνει:

- υποστηρικτικό νομικό περιβάλλον
- δικτύωση και ανάπτυξη συνεργασιών μεταξύ όλων των εμπλεκόμενων πλευρών (συμπεριλαμβανομένων των παιδιών και των νέων)
- ολοκληρωμένες ποιοτικές δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης
- αποτελεσματικούς μηχανισμούς αναφοράς και αποτελεσματικές υποστηρικτικές υπηρεσίες
- στατιστική καταγραφή, αξιολόγηση και αξιοποίηση των δεδομένων
- ανάπτυξη ικανοτήτων τόσο του εκπαιδευτικού και του διοικητικού/υποστηρικτικού προσωπικού των σχολείων, όσο και του μαθητικού πληθυσμού -στο σύνολό του- χωρίς ίχνος διάκρισης λόγω φύλου ή λοιπών χαρακτηριστικών.

Αξίζει να επισημανθεί ότι η Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων προβαίνει σε μία σειρά από δράσεις στο χώρο της εκπαίδευσης, όπως:

- **θεσμοθετημένη συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας & Θρησκευμάτων**
- **επιμορφωτικά προγράμματα εκπαιδευτικών σε θέματα ισότητας των φύλων σε συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας και το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης & Αυτοδιοίκησης**
- **δικτύωση με φορείς της εκπαιδευτικής κοινότητας**
- **δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του μαθητικού πληθυσμού**
- **διεξαγωγή πανελλήνιων διαγωνισμών αφίσας και ψηφιακής δημιουργίας υπέρ της ουσιαστικής ισότητας των φύλων σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης.**

Η συγκεκριμένη δράση ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης της Γενικής Γραμματείας Ισότητας των Φύλων, εντάσσεται στο θεματικό πεδίο «Γυναίκες και Εκπαίδευση» και υλοποιείται στο πλαίσιο αξιοποίησης όλων των εργαλείων στον αγώνα για την επίτευξη της ουσιαστικής ισότητας μεταξύ γυναικών και ανδρών, σύμφωνα και με τις κατευθυντήριες γραμμές των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης (Ατζέντα 2030).

Πληροφορίες: <http://www.isotita.gr/>

Τηλ 2131511102

E-mail: gramggif@isotita.gr

Το Γραφείο Τύπου, 19/1/2017